

DOI: 10.31866/2616-745X.16.2025.344671

УДК 323.23:341.215.2]:327(477)

ГРОМАДСЬКА АДВОКАЦІЯ У СТРУКТУРІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Міщенко Алла Борисівна^{1а},
Пугач Анастасія Вікторівна^{2б}

¹ Кандидатка політичних наук, доцентка,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6693-6221>,
e-mail: mishenko.ab@gmail.com,

^а Київський національний університет культури і мистецтв,
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

² Кандидатка філософських наук, доцентка,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6003-9925>,
e-mail: Geufx@ukr.net,

^б Зігмунд Фройд Університет Україна,
Кловський узвіз, 7, Київ, Україна, 02000

Для цитування:

Міщенко, А.Б. та Пугач, А.В., 2025. Громадська адвокація у структурі зовнішньої політики України. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 16, с.7-23. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.16.2025.344671>.

Стаття присвячена аналізу громадської адвокації, яка реалізується суб'єктами громадянського суспільства для актуалізації найбільш важливих питань і локальних проблем різного спрямування, що потребують рішень міжнародних організацій та урядів іноземних держав. Завданнями дослідження стали пошук особливостей громадянської адвокації на міжнародному рівні та її відмінність від публічної дипломатії, яку реалізує держава; визначення суб'єктів міжнародної адвокації та інструментів тиску на об'єкт прийняття рішень; окреслення на основі кейс-підходу критеріїв успіху адвокаційних кампаній та їх специфіки в реалізації зовнішньої політики країни.

Методологічною основою пропонованого дослідження є структурно-функціональний метод, який дозволив визначити основних гравців та специфіку їх функціональних можливостей від імені держави та

громадянського суспільства, які здійснюють міжнародну адвокацію; системний метод дозволяє узагальнити громадську адвокацію невідривно від загальнодержавного курсу захисту національних інтересів на глобальному рівні.

Було доведено, що після повномасштабного вторгнення Росії в Україні громадянська адвокація на міжнародному рівні посилила зовнішньополітичну стратегію нашої держави, сконцентрувавшись на адвокаційних кампаніях щодо євроінтеграції; підтримки Збройних Сил України; захисту прав і свобод громадян як всередині країни, так і закордонних українців; збору та поширення достовірної інформації про злочини агресора і притягнення його до відповідальності; боротьби з дезінформацією, яка послаблює імідж держави, тощо. Важливими акторами після 2022 року стали не лише неурядові організації та благодійні фонди, а й українська діаспора, засоби масової інформації, лідери думок та експерти, які системно, незважаючи на перешкоди та брак ресурсів, просувають проукраїнський порядок денний для прийняття важливих і часто доленосних рішень для України.

Ключові слова: адвокаційна кампанія; громадська адвокація; діаспора; євроінтеграція; міжнародна адвокація; публічна дипломатія.

Вступ

Зовнішньополітичний курс України був сформований остаточним закріпленням у Конституції держави західного геополітичного вектора, що передбачає європейську та євроатлантичну інтеграцію. З початком повномасштабного вторгнення Росії досить потужний сектор внутрішньополітичних змін, які асоціюються з діяльністю громадянського суспільства, суттєво змінив ракурс своєї діяльності. Окрім гуманітарних, безпекових і трансформаційних напрямків, неурядовий сегмент активно долучився до процесів захисту національних інтересів на міжнародній арені шляхом громадської адвокації важливих для виживання країни рішень, що потребують узгодження світових акторів, консолідації зусиль різноорієнтованих членів міжнародних організацій, а також впливу на суспільну думку іноземних країн для підтримки дій їхніх урядів на користь України.

Відповідно, дослідження спрямовано на визначення громадської адвокації в дихотомії розуміння, де виступає або процесом автономної дії окремих гравців на міжнародній арені, або залишається невід'ємною складовою зовнішньополітичного курсу України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблема дослідження міжнародної адвокатури не є новою як для вітчизняного наукового простору, так і міжнародних аналітичних пошуків. Однак значення громадської адвокатури міжнародного рівня, що реалізовується акторами громадянського суспільства, було розкрито в нечисленних публікаціях українських вчених В. Котигоренко, Л. Мазуки, А. Сичової, П. Петрова, О. Цаценко, О. Чальцевої, К. Якуніної та ін.

Серед закордонних публікацій, що актуалізували дослідження впливу адвокатури кампаній, які реалізовувала Україна та представники громадянського суспільства для прийняття важливих рішень іноземними урядами і міжнародними організаціями, варто виокремити авторів О. Ельстром, І. Екман, І. Лисичкіна, О. Лисичкіна, П. Нільсон, А. Фігель.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми

Вищезазначені аспекти дослідження адвокатури кампаній та ролі держави у цьому процесі фіксує недостатньо досліджений напрямок громадської адвокатури, яка є нетривіальним елементом публічної дипломатії. Каталізатором формування нової якості міжнародного гравця від імені українського суспільства на горизонтальному рівні після початку війни стали громадські організації, окремі індивідуальні гравці, які здатні і прагнуть впливати на суспільну думку інших країн, взаємодіяти з різними органами влади та міжнародними організаціями, створюючи безпрецедентний тиск для прийняття критично важливих рішень для України. Тому визначення ефективності та специфіки діяльності громадської адвокатури на міжнародному рівні потребує системного аналізу.

Постановка завдання дослідження

Метою дослідження цієї статті є аналіз громадської адвокатури у структурі зовнішньої політики України.

Завданнями статті є виявити особливості громадянської адвокатури на міжнародному рівні та її відмінність від публічної дипломатії, яку реалізує держава; визначити суб'єкти міжнародної адвокатури та інструменти тиску на об'єкт прийняття рішень; дослідити критерії успіху адвокатури кампаній та їх специфіку в реалізації зовнішньої політики країни.

У дослідженні були використані: структурно-функціональний метод – для групування та визначення особливостей функціонування акторів міжнародної адвокатури, системний метод – для узагальнення інструментів та напрямків реалізації громадських адвокатури кампаній на міжнародному рівні для консолідації зусиль громадянського суспільства і держави, а також кейс-підхід – для виявлення критеріїв ефективності громадської адвокатури у співвідношенні із зовнішньополітичними пріоритетами держави.

Виклад основного матеріалу дослідження

Громадянське суспільство України у пострадянському розвитку набуло надзвичайно потужних рис суб'єктності. Йому вдалося не лише виокремитись у самодостатній недержавний і позабізнесовий сектор, а й набути рис впливового учасника соціально-політичного та міжнародного процесів.

Під впливом трансформації політичної системи України громадянське суспільство також змінювалося та набувало нових функціональних особливостей. Зі структур, які активно захищали права і свободи, організовували і підтримували окремі напрямки соціально-політичного та гуманітарного розвитку, вони перейшли в потужні інституційні мережі горизонтального рівня, здатні впливати на прийняття рішень органами влади різного управлінського рівня.

Як зазначає П. Петров (2019, с.109), «збільшення кількості функцій, можливостей громадянського суспільства, його інструментів здійснює якісний вплив на зовнішнє середовище й відповідно конструює позитивний зовнішньополітичний імідж транзитивної демократії», якою ми визначаємо й Україну.

Звідси стає зрозумілий контекст ролі громадянського суспільства в державі в залежності від типу політичного режиму. Адже тоталітарна система теж здатна симулювати факт наявності добровільних об'єднань громадян, які колективно взаємодіють для розвитку певних завдань, однак штучно сформовані й позбавлені реального впливу на прийняття рішень. Авторитарні режими дуже різноманітні, але користуються правилом «об'єднуйтесь і займайтесь будь-чим, окрім політики», таким чином маргіналізуючи та суттєво обмежуючи громадський активізм. І лише перехідні/гібридні/транзитні (від авторитарних до демократичних) та сталі демократичні режими свідомо наділяють правами та можливостями впливу, а часто й легально закріплюють повноваження громадянських організацій щодо вироблення, прийняття та реалізації державно-політичних рішень.

Як зауважує К. Якуніна (2025, с.38), розкриваючи можливості громадянського суспільства у реагуванні на ключові загрози національній безпеці України після 2022 року, «функціонування громадянського суспільства забезпечує контроль за владою, сприяє прозорості політичних процесів, формуванню громадської думки та мобілізації громадян до захисту суспільних інтересів». Таким чином, найчастіше реалізуються партисипативні особливості діяльності неурядових об'єднань у таких напрямках, як самоорганізація і волонтерство, гуманітарна допомога та підтримка постраждалих, співпраця з органами влади й моніторинг і контроль за ними з метою подолання ко-

рупційних ризиків, документування злочинів та захист прав людини з метою притягнення до відповідальності злочинців на міжнародному рівні тощо. Поряд із визначеними векторами діяльності важливими для українських громадських організацій стали також протидія дезінформації та міжнародна адвокація, які є не менш масштабними та мобілізаційними для громадськості у виявленні активізму на рівні зовнішньополітичних завдань держави.

О. Цаценко (2024b, с.100-101) підкреслює, що «громадська адвокація сприяє соціальній згуртованості та солідарності, об'єднуючи різних людей і спільноти навколо спільних цінностей і цілей, зокрема маргіналізовані спільноти відстоюють свою гідність, видимість і права, кидаючи виклик домінуючим нормам і створюючи більш інклюзивне та справедливе суспільство», що забезпечує просування та артикуляцію нових цінностей і поглядів у різні суспільства та цивілізації.

Таким чином, адвокаційна діяльність громадського сектору, спрямована на вирішення певного питання або проблеми, яка залежить від рішення ключових осіб іноземної держави, міжнародної організації або наднаціональної інституції, є типом формального й неформального тиску на об'єкт (мішень) для отримання бажаного результату.

Вдалою є теза А. Сичової (2020, с.332), що стратегія адвокації, яку практикують НУО, спрямована на виправлення дисбалансу відносин через мобілізацію громадської думки і створення політичного тиску навколо певних питань. Цей дисбаланс полягає в тому, що влада інколи не має інтересу до певних питань, актуальних проблем, будучи опосередковано залученою до розуміння процесів на рівні локальних груп, тому цей вакуум нейтралізують через адвокацію громадські організації або групи інтересу. А на міжнародному рівні ситуація ще складніше, адже доводиться через горизонтальні взаємодії тиснути багатогранно для прийняття рішень у питаннях, які не є основою стратегічного управління іноземного уряду або міжнародної організації.

На основі зібраних даних вдалося виділити основні інструменти громадської адвокації на міжнародному рівні, які окремо або комплексно застосовують громадські організації для посилення «голосу» країни і ключової проблеми:

- збір підписів;
- електронні петиції;
- масові акції: мітинги, демонстрації, протести, пікети, навіть розважальні події, презентації тощо;
- організація заходів різного рівня із залученням експертів, лідерів думок, представників влади;

- участь у роботі органів влади різного рівня в іноземних інституціях для консультацій, вироблення спільних позицій, надання та висвітлення аргументуючої інформації;
- підготовка і поширення достовірних даних та агітаційних повідомлень для формування/посилення громадської думки і ключового повідомлення представникам влади окресленого об'єкта тиску;
- інформаційний тиск у соціальних мережах у рамках медійної кампанії тощо.

А. Сичова (2020, с.332-333) також звертає увагу на специфічні тактики неурядових об'єднань у процесі реалізації адвокаційних дій:

1. Інформаційна політика, тобто здатність переміщати політично корисну та актуальну інформацію у простір із найбільшим впливом.
2. Символічна політика, тобто здатність використовувати символи, архетипи або дії, що знаходять відгук і підтримку у відповідній аудиторії.
3. Залучення впливових гравців або ресурсів для посилення впливу.
4. Політика підзвітності. Неурядові структури прагнуть перетворити за яви політиків на реальні можливості для дотримання політики підзвітності.

Відповідно, міжнародна адвокаційна кампанія України як держави концентрується в основному на активній участі в роботі міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, Рада Європи), які є майданчиком впливу на уряди інших держав через формальні види співпраці, вироблення та прийняття важливих міжнародних рішень. Окремо варто згадати про неформальний приватний тип взаємовідносин з уповноваженими представниками урядів інших держав, що посилюють кон'юнктуру атмосферу актуалізації проблеми на різних рівнях держави – об'єкта тиску. Ключовими темами на сучасному етапі співпраці є безпека та гарантії безпеки, просування євроінтеграції, підтримка прав і свобод людини, допомога Україні в подоланні наслідків агресії, обмеження можливостей (санкції індивідуальні, проти режиму та економіки) для подальшого накопичення ресурсів агресором, притягнення до відповідальності винних у вчиненні воєнних злочинів та викраденні українських дітей тощо.

Відповідно, «повномасштабна російська агресія вимагає зміни пріоритетних напрямів публічної дипломатії від брендингу до політичної адвокації оборонних потреб, що передбачає посилення підтримки України у світі шляхом широкого інформування громадськості за кордоном про російські злочини, стійкість та героїзм українців, протидії російській дезінформації,

проведення швидких кампаній реагування на російські гібридні атаки та консолідації зусиль забезпечення широкої світової підтримки та конкретних дій партнерів для протидії загарбникам» (Мазука, 2024, с.189).

Тобто держава є ключовим гравцем міжнародної адвокації щодо просування національних інтересів відповідно до стратегії її зовнішньої політики. Поряд із державними інститутами влади, які уповноважені на реалізацію міжнародної співпраці, активними учасниками стають громадські організації, лідери думок, церковні діячі, ЗМІ, політичні партії та діаспора.

О. Чальцева (2021, с.104) позначає, що роль громадянського суспільства у мережевих конструкціях публічного партнерства залежить від рівня інституціоналізації цього виду акторів і від поведінкової стратегії держави по відношенню до суспільства. Багатогранність учасників неурядового сектору, які прагнуть активно діяти в межах адвокаційних кампаній на міжнародному рівні, вказує на необхідність держави розглядати такі дії як частину публічної дипломатії в реалізації зовнішньої політики.

Наприклад, діаспора має власні представницькі можливості вчиняти пряму адвокацію, яка співвідноситься і здатна артикулювати з національними інтересами та цінностями країни перебування. О. Мазука підкреслює, що після повномасштабного вторгнення діаспора українців набула нового зразка, зокрема:

«під закордонними українцями ми будемо розуміти такі групи: українську діаспору, автохтонних українців, українців, що мають статус «закордонний українець», трудових мігрантів та членів їхніх сімей – українців, що перебувають за кордоном з українським паспортом з метою працевлаштування або вже працюють, освітніх мігрантів та членів їхніх сімей – українців, які здобувають освіти за кордоном і залишаються там на довгі терміни» (Мазука, 2023, с.560).

Варто підкреслити, що ключовими «напрямами діяльності закордонних українців у публічній дипломатії сьогодні є: утримання інтересу до України у світовому інформаційному просторі; донесення правди світовій спільноті про війну в Україні та протидія дезінформації; адвокація українських інтересів у світі та розбудова міжнародної коаліції на підтримку України та захист від російської агресії» (Мазука, 2024, с.193), а також відповідальне і масштабне волонтерство. Таким чином, НУО закордонних українців (Світовий Конгрес Українців (СКУ), Європейський Конгрес Українців (ЄКУ), Український конгресовий комітет Америки, Конгрес українців Канади, Об'єднання українців Польщі, Об'єднання українських організацій у Німеччині, Спілка

Української Молоді та інші) виступає потужним союзником не лише держави, а й неурядових об'єднань у здатності консолідуватись навколо вирішення важливих проблем та реалізації єдиної зовнішньополітичної діяльності.

Роль української діаспори як актора міжнародної адвокації визначається й А. Фігелем та ін. (Fihel et al., 2025), який вказує, що «мобілізація діаспори була приголомшливою... активісти діаспори... взяли на себе весь спектр завдань, від організації демонстрацій та кампаній зі збору коштів до пошуку житла та роботи, і, не в останню чергу, розширення можливостей діаспорної спільноти та зміцнення міжорганізаційної співпраці».

Найбільшими адвокаційними кампаніями діаспори є започатковані Світовим Конгресом Українців всесвітні ініціативи, зокрема EnergizeUkraine, Ukraine In NATO, StandWithUkraine, UnitewithUkraine, які співвідносяться із напрямками реалізації національних інтересів сучасних викликів нашої держави, а саме: підтримка євроінтеграційних та євроатлантичних прагнень, масштабування військової та технічної допомоги, формування сталих можливостей відновлення країни, а також інформаційна протидія російській дезінформації і посилення позитивного іміджу України.

Так, Н. Чабан та О. Ельстром (Chaban and Elgström, 2023) вказують, що «власні наративи України можуть відрізнитися від наративів за межами України. ... ЄС має пояснювати та мотивувати свою політику (...), водночас прислухаючись до критики, яка виникає», особливо в боротьбі із пропагандою, яку транслюють російські чиновники та медіа на теренах ЄС.

П. Нільсон та І. Екман (Nilsson and Ekman, 2024) визначають унікальність дій України крізь призму співпраці громадської адвокації та публічної дипломатії на міжнародній арені, де «український випадок ілюструє, що ефективна стратегічна комунікація тісно пов'язана з послідовними діями, єдністю суспільства, політичною стратегією та національною ідентичністю».

Також варто згадати про Українську Національну платформу Форуму громадянського суспільства Східного партнерства, що прагне «посилення інституційної спроможності громадських організацій впливати на порядок денний реформ та міжнародну політику України в частині, що стосується Східного партнерства..., сприяння набуттю членства України в Європейському Союзі» (Сидорук, 2025, с.107). У цьому статусі УНП виступає як партнер і союзник держави, але, дихотомічно співпрацюючи з інститутами влади щодо євроінтеграції, паралельно здійснює контроль із дотримання нею термінів та напрямків вимог європейської бюрократії для пришвидшення реформ всередині країни.

Відповідно, пріоритети Платформи на 2025 рік:

1. Сприяння євроінтеграційним процесам в Україні, зокрема відкриттю та просуванню виконання переговорних кластерів.
2. Участь у формуванні політики Східного партнерства на період після 2025 р. та адвокація включення пріоритетів відбудови і європейської інтеграції України до політики.
3. Адвокація посилення міжнародної підтримки України.
4. Посилення взаємодії з організаціями громадянського суспільства, а також владою, бізнесом та експертним середовищем задля відбудови України.
5. Посилення спроможності організацій громадянського суспільства та об'єднання їх зусиль навколо УНП для досягнення стратегічних цілей платформи (Сидорук, 2025, с.108).

Роль ЗМІ також суттєво змінилась, адже вдалося розвернути українські медіа у бік не просто статиста повідомлень внутрішньої та зовнішньої політики, а й долучити до розслідувань великої кількості злочинів і диверсій, вчинених агресором на території нашої держави. Найбільшим кейсом стали розслідування авіатрощі літака Малайзійських авіаліній МН17 у 2014 році над Донбасом, де роль osint-розслідувачів стала важливим аргументом визначення не тільки виконавців злочину, а і його замовників. Таким чином, медіа стають акторами адвокаційних кампаній для посилення міжнародної суб'єктності держави й забезпечення контролю дій влади всередині політичної системи.

Благодійні фонди міжнародного рівня («Карітас України», Фонд «Повернись живим», Фонд «Повернути життя до Чернігова», Children of Heroes та багато інших) координують та організовують міжнародну допомогу як для підтримки населення окремих регіонів, Збройних Сил України, так і турботи про українців, які вимушено втратили житло та виїхали в безпечні країни.

Також варто згадати про такі організації, як Українська асоціація «Міжнародна Амністія», «Центр громадянських свобод», що працюють над захистом прав людини як в Україні, так і за її межами, та багато інших, чия діяльність посилює загальний «голос» України на міжнародній арені. Громадські адвокаційні кампанії «FREE AZOV», «F16», «Leopard» стали українськими загальнонаціональними каталізаторами суспільної консолідації громадян, діаспори, військових та влади у прийнятті рішень різними міжнародними акторами щодо забезпечення позитивного результату для України.

І. Лисичкіна та О. Лисичкіна (Lysychkina I. and Lysychkina O., 2024) вважають, що «завдяки підготовці, спритності та креативності українські комунікатори і стратеги привели стратегічні комунікації своєї країни до фази зупиненої війни на фронті дезінформації ... важливість підходу до стратегічних комунікацій як до зусиль усього уряду та суспільства не можна недооцінювати».

Відповідно, у результаті дослідження вдалося структурувати ключових акторів, здатних реалізовувати міжнародну адвокацію, яка прямо співвідноситься зі стратегією зовнішньої політики держави. Поряд із державою, яка впроваджує міжнародну адвокацію крізь призму публічної дипломатії, потужним гравцем посилення тиску в захисті національних інтересів держави у світовому просторі стало громадянське суспільство, яке має розгалужений формат гравців.

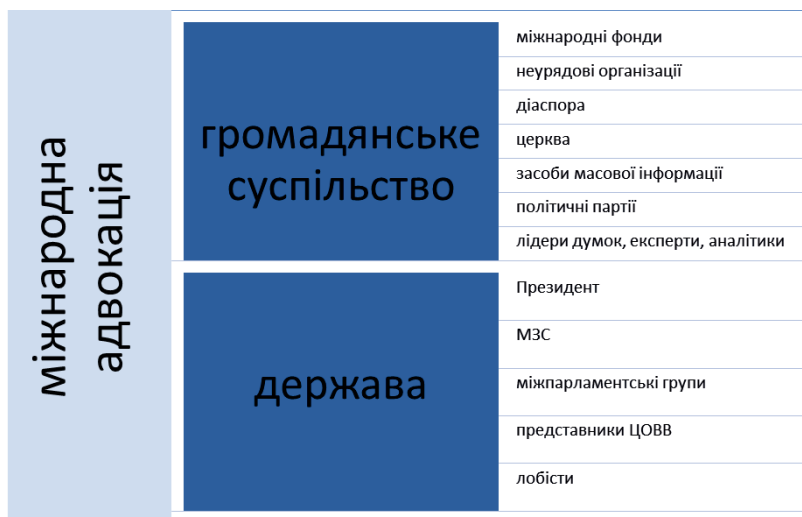

Схема 1. Суб'єкти реалізації міжнародної адвокації

Джерело: складено авторками на основі зібраних даних

Варто сказати, що громадська адвокація у структурі реалізації зовнішньої політики не завжди призводить до бажаного результату. Часто адвокаційні кампанії навіть із потужними голосами, великим громадським тиском не здатні вирішити проблему. Так, численні акції та дії української влади і громадського сектору всередині країни і поза її межами не сприяли реалізації кампанії 2022 року «Закрите небо», яка розпочалась відразу після початку повномасштабного вторгнення. Як зазначають аналітики, це прохання про застосування «потужної військової системи активної багатошарової оборони НАТО проти балістичних ракет та ударних бойових літаків Active Layered Theater Ballistic Missile Defence (ALTBMД)» (Шевченко, 2022) здатне було очистити повітряний простір України та захистити від руйнувань. У відповідь на цю кампанію НАТО

залишалось непорушним, але все ж вдалося спрямувати членів Альянсу до думки про передачу Україні систем ППО Patriot, а також літаків F-16.

Ще одна ініціатива «Геть Росію з ООН», яка передбачала позбавлення РФ права займати місце в Радбезі ООН як правонаступниці СРСР, не отримала гідної оцінки як на рівні бюрократичного апарату міжнародної організації, так і ключових її учасників (США, Китаю).

Важливим аспектом громадської адвокації, яка суттєво відрізняється від державної публічної політики, де є бюджетне планування та відкриті джерела підтримки, громадянське суспільство в міжнародній адвокації має суттєве обмеження ресурсів. Зокрема, «брак фінансування та ресурсів може обмежити масштаби та вплив ініціатив з адвокації..., а пошук стійких джерел фінансування та ефективне використання наявних ресурсів стають критично важливими аспектами подолання цієї проблеми» (Цаценко, 2024а, с.206). Сюди ж відноситься і нездатність окремих категорій вільно виїжджати за кордон, а саме експертів, аналітиків, вузьких спеціалістів, для просування важливих тем, що вимагають рішень урядів іноземних держав.

Висновки

Таким чином, громадські організації стали потужними акторами горизонтального тиску на міжнародній арені в таких напрямках, як безпека, екологія, соціальна та культурна адвокація, прискорення євроінтеграції.

З початком повномасштабного вторгнення українські громадські організації виступили потужними гравцями просування ідей та питань допомоги для України на безлічі міжнародних майданчиків, а ключовим інструментом здійснення впливу на суспільну думку громадян та урядів різних держав світу стала громадська адвокація, яка набула потужного голосу поряд із формальними діями нашої держави.

Міжнародна адвокація українських ГО в контексті війни є полем співробітництва із ключовим союзником та партнером – державою в особі основних представників влади. Водночас внутрішньополітичний ракурс співпраці дещо змінюється у бік опанування, критики та контролю за діями влади для вирішення нагальних питань або реалізації реформ.

Наведені кейси міжнародних адвокаційних кампаній свідчать про неоднозначність та значні ресурси, які вони вимагають для ефективності, але завжди існує загроза суб'єктивного ставлення лідерів держав, політичної кон'юнктури у структурі урядів держави або системи прийняття рішень міжнародними організаціями.

Подальший аналіз цієї теми буде спрямовано на дослідження критеріїв успішності міжнародних громадських адвокаційних кампаній України та інших держав.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Мазука, Л., 2023. Закордонні українці. В: *Діалектика національно-громадянського і етнічного в українському соціумі*. Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, с.558-589.
- Мазука, Л., 2024. Закордонне українство в системі публічної дипломатії України. *Політичні дослідження*, [e-journal] 2 (8), с.184-202. <https://doi.org/10.53317/2786-4774-2024-2-9>
- Петров, П., 2019. Громадянське суспільство як ендегенний чинник формування зовнішньополітичного іміджу транзитивної демократії. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*, [e-journal] 11 (2), с.103-110. <https://doi.org/10.15421/351923>
- Сидорук, Т.В., 2025. Громадянське суспільство в країнах Східного партнерства. В: О.В. Шершньова, ред. *Громадянське суспільство у процесі вирішення конфліктів: досвід ЄС для України*. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», с.101-109.
- Сичова, А.О., 2020. НУО та практика ADVOCACY в глобальному циклі розробки політичних рішень. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*, [e-journal] 3 (9), с.327-338. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-3\(9\)-327-338](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-3(9)-327-338)
- Цаценко, О., 2024а. Громадсько-політична адвокація: підходи до вивчення в сучасному науковому дискурсі. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*, [e-journal] 53, с.206-211. <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.53.24>
- Цаценко, О., 2024б. Громадянська адвокація в умовах сучасних політичних трансформацій. В: *Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів*. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Одеса, Україна, 30 квітня 2024р. [online] Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, с.100-102. Доступно: <<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/19648/1/Tzatsenko.pdf>> [Дата звернення 20 серпня 2025].
- Чальцева, О.М., 2020. Роль громадянського суспільства у проектуванні публічної політики в Україні. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія: Політичні науки*, [e-journal] 5, с.102-107. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2020.5.10>
- Шевченко, В., 2022. Що означає термін «закрите небо» й чому НАТО не «закриває» небо над Україною. *АрміяInform*, [online] 5 березня. Доступно:

<<https://armyinform.com.ua/2022/03/05/shho-oznachaye-termin-zakryte-nebo-j-chomu-nato-ne-zakryvaye-nebo-nad-ukrayinouu/>> [Дата звернення 20 серпня 2025].

Якуніна, К., 2025. Ефективне реагування на загрози національній безпеці: можливості для громадянського суспільства. В: О.В. Шершньова, ред. *Громадянське суспільство у процесі вирішення конфліктів: досвід ЄС для України*. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», с.38-42.

Chaban, N. and Elgström, O., 2023. Russia's war in Ukraine and transformation of EU public diplomacy: challenges and opportunities. *Journal of European Integration*, [e-journal] 45 (3), pp.521-537. <https://doi.org/10.1080/07036337.2023.2190107>

Fihel, A., Homel, K., Jaroszewicz, M., Lesińska, M. and Bentz, A.-S., 2025. Diaspora at war: mobilization of the Ukrainian diaspora in the first 2 years of the Russian full-scale invasion. *Journal of Refugee Studies*, [e-journal] 38 (3), pp.704-721. <https://doi.org/10.1093/jrs/feaf006>

Lysyckina, I. and Lysyckina, O., 2024. Communicating (In)Security in Ukraine. *Connections: The Quarterly Journal*, [e-journal] 23, pp.11-22. <https://doi.org/10.11610/Connections.23.1.06>

Nilsson, P.-E. and Ekman, I., 2024. "Be Brave Like Ukraine": Strategic Communication and the Mediatization of War. *National Security and the Future*, [e-journal] 25 (1), pp.21-64. <https://doi.org/10.37458/nstf.25.1.2>

REFERENCES

Chaban, N. and Elgström, O., 2023. Russia's war in Ukraine and transformation of EU public diplomacy: challenges and opportunities. *Journal of European Integration*, [e-journal] 45 (3), pp.521-537. <https://doi.org/10.1080/07036337.2023.2190107>

Chaltseva, O.M., 2020. Rol hromadianskoho suspilstva u proiektuvanni publichnoi polityky v Ukraini [The role of civil society in the design of public policy in Ukraine]. *Bulletin of the Vasyl' Stus Donetsk National University. Series Political sciences*, [e-journal] 5, pp.102-107. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2020.5.10>

Fihel, A., Homel, K., Jaroszewicz, M., Lesińska, M. and Bentz, A.-S., 2025. Diaspora at war: mobilization of the Ukrainian diaspora in the first 2 years of the Russian full-scale invasion. *Journal of Refugee Studies*, [e-journal] 38 (3), pp.704-721. <https://doi.org/10.1093/jrs/feaf006>

Lysyckina, I. and Lysyckina, O., 2024. Communicating (In)Security in Ukraine. *Connections: The Quarterly Journal*, [e-journal] 23, pp.11-22. <https://doi.org/10.11610/Connections.23.1.06>

Mazuka, L., 2023. Zakordonni ukraintsi [Ukrainians Abroad]. In: *Dialektyka natsionalno-hromadianskoho i etnichnoho v ukrainskomu sotsiumi* [The Dialectics of the National-Civic and Ethnic in Ukrainian Society]. Kyiv: Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the NAS of Ukraine, pp.558-589.

Mazuka, L., 2024. Zakordonne ukrainstvo v systemi publichnoi dyplomatii Ukrainy [Ukrainians Abroad in the System of Ukraine's Public Diplomacy]. *Political Studies*, [e-journal] 2 (8), pp.184-202. <https://doi.org/10.53317/2786-4774-2024-2-9>

Nilsson, P.-E. and Ekman, I., 2024. "Be Brave Like Ukraine": Strategic Communication and the Mediatization of War. *National Security and the Future*, [e-journal] 25 (1), pp.21-64. <https://doi.org/10.37458/nstf.25.1.2>

Petrov, P., 2019. Hromadianske suspilstvo yak endohennyi chynnyk formuvannia zovnishnopolitychnoho imidzhu tranzytyvnoi demokratii [Civil society as endogenous factors in the formation of the foreign policy image of transitive democracy]. *Philosophy and political science in the context of modern culture*, [e-journal] 11 (2), pp.103-110. <https://doi.org/10.15421/351923>

Shevchenko, V., 2022. Shcho oznachaie termin "zakryte nebo" y chomu NATO ne "zakryvaie" nebo nad Ukrainoiu [What does the term "closed skies" mean and why does NATO not "close" the skies over Ukraine]. *ArmiiaInform*, [online] 5 March. Available at: <<https://armyinform.com.ua/2022/03/05/shho-oznachaye-termin-zakryte-nebo-j-chomu-nato-ne-zakryvaye-nebo-nad-ukrayinoyu/>> [Accessed 20 August 2025].

Sychova, A.O., 2020. NUO ta praktyka Advocacy v hlobalnomu tsykli rozrobky politychnykh rishen [NGO and Advocacy practice in the global cycle of development of political decisions]. *Expert: Paradigm of Law and Public Administration*, [e-journal] 3 (9), pp.327-338. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-3\(9\)-327-338](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-3(9)-327-338)

Sydooruk, T.V., 2025. Hromadianske suspilstvo v krainakh Skhidnoho partnerstva [Civil society in the Eastern Partnership countries]. In: O.V. Shershnova, ed. *Hromadianske suspilstvo u protsesi vyrishennia konfliktiv: dosvid YeS dlia Ukrainy* [Civil society in conflict resolution process: the EU experience for Ukraine]. Ostroh: Ostroh Academy National University Publishing House, pp.101-109.

Tsatsenko, O., 2024a. Hromadsko-politychna advokatsiia: pidkhody do vyvchennia v suchasnomu naukovomu dyskursi [Civic and political advocacy: approaches of the study in contemporary scientific discourse]. *Visnyk of the Lviv university. Philosophical Political studies*, [e-journal] 53, pp.206-211. <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.53.24>

Tsatsenko, O., 2024b. Hromadianska advokatsiia v umovakh suchasnykh politychnykh transformatsii [Civic advocacy in the context of modern political transformations]. In: *Suchasna ukrainska derzhava: vektory rozvytku ta shliakhy mobilizatsii resursiv* [Modern Ukrainian state: vectors of development and ways of resource mobilization]. Proceedings of the VII All-Ukrainian scientific and practical conference. Odesa, Ukraine, April 30, 2024. [online] Odesa: South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, pp.100-102. Available at: <<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/19648/1/Tzatsenko.pdf>> [Accessed 20 August 2025].

Yakunina, K., 2025. Efektyvne reahuvannia na zahrozy natsionalnii bezpetsi: mozhlyvosti dlia hromadianskoho suspilstva [Effective response to threats to national security: opportunities for civil society]. In: O.V. Shershnova, ed. *Hromadianske suspilstvo u protsesi vyrishennia konfliktiv: dosvid YeS dlia Ukrainy* [Civil society in conflict resolution process: the EU experience for Ukraine]. Ostroh: Ostroh Academy National University Publishing House, pp.38-42.

Надійшла: 25.08.2025; Прийнята: 29.09.2025;
Стаття була вперше опублікована онлайн: 28.11.2025

CIVIC ADVOCACY IN THE STRUCTURE OF UKRAINE'S FOREIGN POLICY

Alla Mishchenko^{1a},
Anastasiia Puhach^{2b}

¹ PhD in Political Sciences, Associate Professor,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6693-6221>,
e-mail: mishchenko.ab@gmail.com,

^a Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine,

² PhD in Philosophical Sciences, Associate Professor,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6003-9925>,
e-mail: Geufx@ukr.net,

^b Sigmund Freud University Ukraine,
Kyiv, Ukraine, 02000

This article is devoted to the analysis of civic advocacy carried out by civil society actors with the aim of drawing attention to important issues and local problems of different directions that require responses from international organisations and foreign governments. The main objectives of the study are to define specific features of civic advocacy at the international level and to determine its differences from public diplomacy conducted by the state; to outline actors involved in international advocacy and tools used to influence decision-making processes; based on a case study approach, to analyse the criteria for successful advocacy campaigns and their peculiarities in the implementation of the country's foreign policy.

The methodological basis of the offered study is a structural-functional approach, which makes it possible to identify the main actors and the specific features of their functional capacities on behalf of the state and civil society engaged in international advocacy; a systemic method enables the generalisation of civic advocacy as an integral part of the national course aimed at protecting national interests at the global level.

It is proven that at the international level, following Russia's full-scale invasion of Ukraine, civic advocacy significantly strengthened the foreign policy strategy of our state, focusing on the European integration; support for the Armed Forces of Ukraine; the protection of citizens' rights and freedoms both within the country

and among Ukrainians abroad; the collection and dissemination of reliable information about the aggressor's crimes and efforts to hold it accountable; countering disinformation that undermines the country's international image. Since 2022, the key actors have included not only non-governmental organisations and charitable foundations, but also the Ukrainian diaspora, mass media, opinion leaders and experts who consistently promote pro-Ukrainian agenda aimed at facilitating critical and often fateful decisions for Ukraine in spite of obstacles and limited resources.

Key words: advocacy campaign; civic advocacy; diaspora; European integration; international advocacy; public diplomacy.

